

บทความวิจัยเรื่อง รูปแบบการป้องกันตนเองในการใช้สารเสพติดซ้ำของผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดปัตตานี กรณีศึกษา ผู้เข้ารับการรักษาอาการติดยาเสพติดในศูนย์บำบัดบ้านแสนสุข และสถาบันปอเนาะพัฒนาเยาวชน

(Pattern of Self-Defense against Substance Re-use of Substance Abusers in Pattani Province: A Case Study of Drug Treatment Patients in Ban Saen Suk Treatment Center and the Pondok Institute for Youth Development)

อับดุลคอลิก อีรอสฮิมีย, ดร. สวัสดิ์ ไหลภากรณ์, ดร. จิรัชยา เจียวกิก, ฐานิดาภักดิ์ แสงทอง

บทนำ

"สถานการณ์เด็กและเยาวชนในจังหวัดปัตตานี มีแนวโน้มสูงขึ้นที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาในกลุ่มของเด็กและเยาวชน ที่มีอายุระหว่าง 15-20 ปี ในช่วงของการเสพติดในระยะแรกนั้นจะเสพติดประเภทใบกระท่อมผสมกับยาแก้ไอหลังจากนั้นเปลี่ยนมาเสพติดเป็นยาบ้า และในช่วงที่มีจำนวนเงินสูงขึ้น มีการเสพติดประเภทเฮโรอีนและยาไอซ์แทน ซึ่งราคาเฮโรอีนกับยาไอซ์ จะมีราคาที่สูงกว่ายาเสพติดประเภทอื่น (บทสัมภาษณ์จากการศึกษาชุมชน) จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพิษภัยของยาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ตลอดจนถึงครอบครัวและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงความมั่นคงทั้งในด้านการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ในพื้นที่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ จึงเป็นที่มาในการตั้งข้อสังเกตจากการศึกษาประเด็นปัญหาข้างต้น กล่าวคืออะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ที่ติดยาเสพติดกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำ และจะมีรูปแบบในการป้องกันการกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำของกลุ่มผู้เข้ารับการรักษาได้อย่างไร ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษารูปแบบการป้องกันตนเองในการใช้ยาเสพติดซ้ำของผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด ปัจจัยใดที่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้กลุ่มผู้เข้ารับการรักษาไม่หันกลับไปใช้สารเสพติดซ้ำได้"

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการป้องกันตนเองในการใช้สารเสพติดซ้ำของผู้ที่เข้ารับการรักษาอาการติดยาเสพติดในศูนย์บำบัดบ้านแสนสุขและสถาบันปอเนาะพัฒนาเยาวชนจังหวัดปัตตานี

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน ผู้วิจัยเลือกใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยผู้วิจัยได้กำหนดกฎเกณฑ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจะต้องเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาในการวิจัยเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเที่ยงตรงและเป็นข้อมูลเชิงลึกอย่างแท้จริงและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์และวิเคราะห์ผลด้วยการตีความแต่ละประเด็นตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยใช้วิธีนำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนาความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ค้นพบ

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

1. สาเหตุการกลับไปใช้สารเสพติดซ้ำของผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษาอาการติดยาเสพติด จากการวิจัย พบว่า

ขาดกิจกรรมหรืออาชีพหลัก อาชีพเสริม

ผู้ที่ติดยาเสพติดไม่ต้องการที่จะเลิกใช้สารเสพติดด้วยใจจริง

ปัจจัยกระตุ้นภายในเมื่อชีวิตเกิดความเบื่อหน่าย ความเหงา ความเครียด ขาดความหวังใจชีวิต ส่วนปัจจัยกระตุ้นภายนอก อาทิเช่น การพบเพื่อน

สภาพจิตใจมีความอ่อนแอการมีสภาพจิตใจที่อ่อนแอไม่สามารถต้านทานความรู้สึกอยากกลับไปใช้สารเสพติดซ้ำ

ผู้ปกครองและครอบครัวเล็งดูในลักษณะปล่อยปละละเลยไม่ใส่ใจต่อบุตรหลาน

ผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษาอาการติดยาเสพติดขาดทักษะในการปฏิเสธการชักชวนจากเพื่อนที่ยังใช้สารเสพติดอยู่ ซึ่งเกิดจากความเกรงใจเพื่อน และคิดว่าตนเองสามารถควบคุมตนเองได้

2. รูปแบบการป้องกันตนเองในการใช้สารเสพติดซ้ำของผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษาอาการติดยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดปัตตานี กรณีศึกษา ผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษาอาการติดยาเสพติดในศูนย์บำบัดบ้านแสนสุข และสถาบันปอเนาะพัฒนาเยาวชน จากการวิจัย พบว่า

